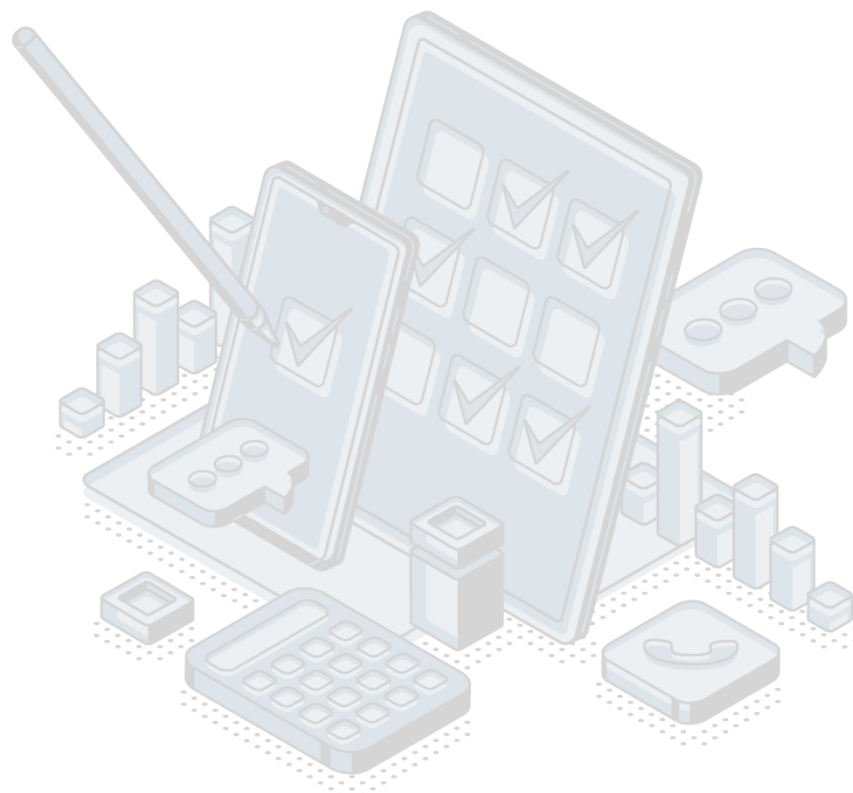

IZVJEŠTAJ O KVALITETU

Istraživanje o prometu pesticida 2023

Odgovorno lice: Dragan Peković

Naziv odsjeka: Odsjek statistike poljoprivrede i ribarstva

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	3
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	3
1.2 Pravni osnov.....	3
1.3 Statističke jedinice.....	3
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja	3
1.4.1 Sektori.....	3
1.4.2 Statistička populacija.....	4
1.5 Referentna geografska oblast	4
1.6 Koncepti i definicije	4
1.7 Klasifikacije	4
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka	4
1.9 Dinamika objavljivanja podataka	4
1.10 Metodologija.....	4
1.11 Bazni period	4
1.12 Jedinica mjere	5
1.13 Izvor podataka	5
1.14 Metod prikupljanja podataka.....	5
2. Relevantnost - Korisnici podataka.....	5
2.1 Potrebe korisnika.....	5
2.2 Zadovoljstvo korisnika.....	5
3. Tačnost i pouzdanost	5
3.1 Tačnost - Opšta ocjena.....	5
3.2 Greška u obradi podataka	6
3.3 Revizija podataka.....	6
3.3.1 Politika revizije podataka	6
3.3.2 Praksa revizije podataka	6
3.3.3 Prosječna veličina revizije podataka	6
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka.....	6
4.1 Pravovremenost.....	6
4.2 Tačnost objave podataka.....	7
5. Dostupnost i jasnoća	7
5.1 Kalendar objave podataka	7
5.2 Pristup Kalendaru objave podataka	7
5.3 Saopštenja.....	7
5.4 Publikacije	7
5.5 Online baza podataka	7
5.6 Dostupnost mikro podacima	7
5.7 Popunjenost metadata	7
6. Uporedivost	8
6.1 Prostorna uporedivost.....	8
6.2 Vremenska uporedivost.....	8

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj istraživanja je prikupljanje podataka o količini pesticida plasiranih na tržište. Skup podataka obuhvata godišnju prodaju aktivnih supstanci sadržanih u sredstvima za zaštitu bilja koja se stavljaju na tržište od 2017. nadalje, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1185/2009 izmijenjenom Uredbom Komisije (EU) 2021/2010 od 17. Novembra 2021 u vezi sa listom aktivnih materija. MONSTAT distribuira najviši nivo agregacije, koji se u Harmonizovanoj klasifikaciji supstanci nazivaju i glavne grupe. One su sljedeće: F - Fungicidi i baktericidi; H - Herbicidi, destruktori i ubijači mahovine; I - Insekticidi i akaricidi; M - Moluscicidi; PGR - Regulatori rasta biljaka; i ZR - Ostala sredstva za zaštitu bilja. Podaci izvučeni na ovom nivou će korisniku dati najbolju reprezentaciju ukupne prodaje pesticida.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore" br. 018/12 i 047/19) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Upravi za statistiku pravno ovlašćenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana.

Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koji su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike - [link](#).

Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisala više memoranduma o saradnji sa imaoocima administrativnih podataka (sa ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u junu 2013. godine). Uredba (EZ) br. 1185/2009 Evropskog parlamenta i Saveta od 25. novembra 2009. o statistici pesticida izmijenjena Uredbom Komisije (EU) 2021/2010 od 17. novembra 2021. u pogledu liste aktivnih supstanci.

1.3 Statističke jedinice

Aktivna supstanca (materija).

Izvor podataka je administrativni izvor (Uprava za bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarne poslove) koji dostavlja podatke MONSTAT-u (Aktivna supstanca u pesticidima koji se prodaju na veliko u Crnoj Gori). Uprava za bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarne poslove obezbjeđuje podatke na nivou privrednika ili drugog pravnog lica (subjekata registrovanih za uvoz, odnosno promet na veliko sredstvima za zaštitu bilja, koji su dužni da vode evidenciju nabavljenih i prodatih sredstava za zaštitu bilja, u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja). MONSTAT vrši obračun aktivne supstance.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Statistika obuhvata aktivne supstance u sredstvima za zaštitu bilja koja se stavljaju u promet u Crnoj Gori. Sve aktivne supstance u pesticidima se prodaju na veliko u Crnoj Gori. Statistika obuhvata sektor trgovine na veliko koji se bavi stavljanjem sredstava za zaštitu bilja u promet. Svi subjekti registrovani za uvoz, odnosno promet na veliko sredstvima za zaštitu bilja, koji su dužni da vode evidenciju nabavljenih i prodatih sredstava za zaštitu bilja u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja.

1.4.2 Statistička populacija

Sredstva za zaštitu bilja (pesticidi). Sve aktivne supstance koje se nalaze u pesticidima ili sredstvima za zaštitu bilja na tržištu Crne Gore. Svi subjekti registrovani za uvoz, odnosno promet na veliko sredstvima za zaštitu bilja, koji su dužni da vode evidenciju nabavljenih i prodatih sredstava za zaštitu bilja u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja.

1.5 Referentna geografska oblast

Crna Gora. Podaci o prodaji pesticida prikupljaju se na nacionalnom nivou.

1.6 Koncepti i definicije

Aktivne supstance su supstance koje uključuju mikroorganizme opšteg ili specifičnog djelovanja protiv štetnih organizama ili na biljke, djelove biljaka ili biljnih proizvoda. Fungicidi su proizvodi za suzbijanje gljivica koje izazivaju biljne bolesti, uključujući i baktericide za istrebljenje mikroba. Herbicidi su proizvodi za suzbijanje korova ili nepoželjnih biljaka uopšte. Insekticidi su proizvodi za suzbijanje insekata, uključujući akaricide za istrebljenje grinja. Ostali pesticidi su proizvodi za druge namene, uključujući moluscicide za suzbijanje puževa, regulatore rasta biljaka, mineralna i biljna ulja, sredstva za sterilizaciju zemljišta, rodenticide za suzbijanje glodara, dezinfekciona sredstva i druga sredstva za zaštitu bilja.

1.7 Klasifikacije

Klasifikacija aktivnih supstanci u sredstvima za zaštitu bilja je u prilogu (Aneks III) Uredbi Komisije (EU) 2021/2010 od 17. novembra 2021. o izmjeni i dopuni Uredbe (EZ) br. 1185/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća o statistici pesticida . Aktivne supstance su klasifikovane prema hemijskoj i funkcionalnoj sličnosti. Nivoi agregacije u opadajućem redosledu obuhvataju: glavne grupe, kategorije proizvoda, hemijske klase i aktivne supstance. Primjenjuje se geografska klasifikacija za kodove zemalja (ISO 3166).

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju godišnje.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Podaci se objavljuju jednom godišnje i dostupni su na sajtu Uprave za statistiku od 30. decembra. Istraživanje o prodaji pesticida je prvi put uvršteno kao redovno istraživanje za 2022. godinu u Godišnji plan zvanične statistike (Sl. list CG, br. 2/2022 od 12.01.2022.) <https://www.monstat.org/cg/page.php?id=9&pageid=9> . Uprava za statistiku objavila je konačne podatke za seriju podataka za period 2017-2022, koji su prethodno bili dostavljeni Eurostatu kao preliminarni i zaštićeni. Podaci za 2023. dostavljeni su Eurostatu u decembru 2024. godine.

1.10 Metodologija

Metodologiju ovog istraživanja možete pronaći na našoj veb stranici- [link](#).
Dodatna metodološka objašnjenja mogu se naći u Statističkom godišnjaku - [link](#).

1.11 Bazni period

Nije primenljivo.

1.12 Jedinica mjere

Kilogram aktivne materije.

1.13 Izvor podataka

Administrativni podatak

1.14 Metod prikupljanja podataka

Administrativni podatak.

Uprava za bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarne poslove obezbjeđuje podatke od subjekata registrovanih za uvoz, odnosno promet na veliko sredstvima za zaštitu bilja, koji su dužni da vode evidenciju nabavljenih i prodatih sredstava za zaštitu bilja, u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja). MONSTAT vrši obračun aktivne supstance.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- FAO.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- Nevladine organizacije;
- Studenti;
- Istraživači;
- Mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Interni korisnici su generalno zadovoljni kvalitetom podataka. Nema povratnih informacija o zadovoljstvu eksternih korisnika. Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sprovela istraživanje o zadovoljstvu korisnika.

Rezultati istraživanja dostupni su na veb stranici Uprave za statistiku - [link](#).

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Očekuje se da će stepen tačnosti biti visok. Tačnu vrijednost garantuje obaveza prijave svake prodaje u zemlji Upravi za bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarne poslove. Objavljeni podaci su konačni.

Stopa neodaziva za temu

Nije relevantno (administrativni izvor).

3.2 Greška u obradi podataka

Moguće greške pri unosu i proračunu se kontrolišu i ispravljaju kroz LK.

Stopa imputacije

Nema imputacije. Imputacija se ne vrši jer su uključeni svi subjekti registrovani za uvoz, odnosno promet na veliko sredstvima za zaštitu bilja.

3.3 Revizija podataka

3.3.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku – Monstat je u aprilu 2023. godine objavio konačne podatke za seriju podataka za period 2016-2020, koji su prethodno dostavljeni Eurostatu kao preliminarni i zaštićeni. Istraživanje o prometu pesticida prvi put je uvrštena kao redovna za 2022. godinu u Godišnji plan zvanične statistike („Sl. list CG“, br. 2/2022 od 12.01.2022. godine), kada su objavljeni podaci prvi put na web stranici Monstata za 2021. godinu. Od tada podaci iz ovog istraživanja ne objavljuju se kao preliminarni i to je razlog zašto ne postoji redovna revizija podataka. Link do politike revizije - [Politika revizije](#)

3.3.2 Praksa revizije podataka

MONSTAT ima politiku interne revizije, koja je dostupna na veb stranici – [link](#).

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije dostupna.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Prema Uredbi (EZ) br. 1185/2009, Eurostat objavljuje podatke 15 mjeseci nakon završetka referentne godine, a nacionalni izvještaj o kvalitetu 20 mjeseci nakon završetka referentne godine.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Nije primjenjivo za statistiku prodaje pesticida jer se podaci i nacionalni izvještaji o kvalite objavljuju samo jednom u konačnom rezultatu.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Vremenski jaz objave konačnih podataka je 15 mjeseci nakon završetka referentnog perioda za podatke; 20 mjeseci nakon završetka referentnog perioda za nacionalni izvještaj o kvalitetu. Rok za dostavljanje (30.

decembar godine t+1 za dostavljanje podataka; 31. mart godine t+2 za dostavljanje nacionalnog izvještaja o kvalitetu).

4.2 Tačnost objave podataka

Prema Uredbi (EZ) br. 1185/2009, podaci se moraju prenositi do 30. decembra godine t+1, a nacionalni izvještaji o kvalitetu do 31. marta godine t+2. Sve je objavljeno na vrijeme. Nema vremenskog razmaka između stvarnog podnošenja podataka i ciljnog datuma. Svi podaci se objavljuju u skladu sa predviđenim datumom objave. Nije primjenjivo.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Konacni podaci se objavljuju godišnje čim ih Eurostat obradi i potvrdi. Ciljani datum je kraj marta. Kalendar statističkih saopštenja je raspored objavljivanja rezultata zvanične statistike tokom jedne godine. Izrađuje ga Uprava za statistiku u saradnji sa drugim proizvođačima zvanične statistike u skladu sa članom 50. Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. list CG“, br. 018/12 i 047/19). Objavljuje se na web stranici Uprave za statistiku.

5.2 Pristup Kalendaru objave podataka

Kalendar objavljivanja statističkih podataka je dostupan je na veb stranici – [link](#).

5.3 Saopštenja

Podaci se objavljuju prema kalendaru realizacije i istovremeno su dostupni svim korisnicima na zvaničnom sajtu MONSTAT-a. Podaci se ne objavljuju putem saopštenja za javnost, već samo putem Excel tabele na službenoj web stranici. Takođe, podaci su dostupni u Statističkom godišnjaku Uprave za statistiku Crne Gore.

5.4 Publikacije

Sve publikacije koje objavljuje Uprava za statistiku dostupne su na sledećem linku: [Publikacije](#)

5.5 Online baza podataka

Dostupna na veb sajtu – [link](#) .

5.6 Dostupnost mikro podacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu službene statistike (Sl. list CG, br. 018/12 i 047/19), član 58. uređuju se pravila po kojima eksterni korisnici mogu ostvariti pristup pojedinačnim podacima za potrebe istraživanja. Mikro podaci se ne publikuju.

5.7 Popunjenost metadate

Nije primjenjivo.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Crna Gora je na sva tri nivoa (NUTS). Podaci se prikupljaju i objavljuju na nivou zemlje (NUTS 0). Podaci su uporedivi sa ostalim zemljama u regionu i EU jer je upitnik usklađen. Geografska uporedivost je vrlo dobra zbog Harmonizovane klasifikacije supstanci u Aneksu III Uredbe (EZ) br. 1185/2009.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci o prodaji pesticida su u potpunosti uporedivi tokom vremena i dostupni su od 2017. do 2023. godine na veb stranici MONSTAT-a u odjeljku Podaci - [link](#).

Indikator za uporedivost u vremenu

Nije relevantno.